

31

1773,2

DECANVS

ORDINIS ICTORVM IN PERANTIQVA ELE-
CTORALI MODO INSTAVRATA EMMERI-
CIANA ACADEMIA ERFVRTENSI

D. RVD. CHRISTOPH.
HENNE, IC^{TUS}

EMINENTISSIMI AC CELSISSIMI PRINCIPIS ELECTORIS MO-
GVNTINI CONSILIARIVS REGIMINIS, PRAEDICTI ORDINIS
ET IVDICII PROVINCIALIS ADSESSOR, NEC NON CODI-
CIS ET IVRIS FEVDALIS PROF. PVBL. ORDINARIVS

SOLEMNIA IN AVGVRALIA

NOBILISSIMI ET CLARISSIMI IVRIVM CANDIDATI

DN. AVGVSTI HENRICI SCHROETER,
DICASTERIORVM ELECTORALIVM ERFVRTENSIVM ADVOCATI,

DIE XIV. IVLII MDCCCLXXIII.

IN AUDITORIO IVRIDICO COLLEGII ANSELMINI
PERAGENDA,

INDICIT,

SIMVLQE NONNVLLA, DE CREDITORE AD PARTICVLA-
REM SOLUTIONEM ACCEPTANDAM, IN NONNVLLIS
CASIBVS OBLIGATO,

PRAEMITTIT.

ERFORDIAE, LITERIS HENRICI RUDOLPHI NONNI,

ACADEMIAE A TYPIS

I.

Solutionem esse praestationem eius, quod in obligatione erat, optimo definit per illusq[ue] q[ui]ondam L. B. DE WOLFF *a)* quae etiam definitio prae aliis singulari se commendat perspicuitate, VLPIANVS *b)* quidem soluere eum dixit, qui fecit, quod facere promisit, cum vero faciendi & dandi obligatio plerumque in iure Romano sibi inuicem opponantur *c)* haec definitio strictior videtur esse definito, dum solam faciendi obligationem tollere, docer, sed salua res est, quando animo perpendicularis VLPIANVM generalem vocis *facere* significarum, denotantem omnem omnino faciendi causam, dandi scilicet, soluendi, numerandi, iudicandi, ambulandi, ob oculos habuisse. *d)*

a) in Horis subcessoriis Marburg. 1730. trim. bruna. N. 2. §. 2.

b) l. 167. ff. de verb. signif.

c) l. fin. ff. commodat.

d) l. 218. ff. de verb. significat.

S. II.

Solutionem ita esse praestandum, ut omne illud, quod in obligationem deductum est, debitum, tollatur, analogiae iuris, quam maxime conuenit, ita, ut creditor inuitus, ad particularem acceptandam solutionem, in regula non sit adstringendas, sed potius prout aliquid contrahit, ita & solui debet, *a)* vnaque obligatio etiam una solutione est extinguenda, cum constet particularem praestationem multa secum trahere incommoda *b)* ex quo prono fluit alueo, debitorem in exsolutione totius debiti moras necntem, ac debitum pro parte deponentem, non a nexus obligationis liberari, sed vsuras depositas etiam pecuniac vltiori cursui adhuc esse obnoxias *c)* neque etiam emtorem pretii partem vendori offerentem, ex contraetu emti venditi agere posse, *d)* imo nec debitorem a nexus pignoris liberari, si particularem velit creditori practicare numerationem. *e)*

a) l. 80. ff. de solut.

b) l. 3. ff. fam. arciscund.

- 4
- c) l. 4. §. 1. ff. de usuris. l. g. c. de solut.
d) l. 13. §. 8. ff. de act. emt. vendit.
e) l. 85. §. 6. ff. de verb. obligat.

§. III.

Haec, vt ut in regula recte se habeant, dantur tamen casus, vbi particularis solutio, his non obstantibus, optimum sibi vindicat locum, adeo, vt etiam creditor inuitus, ad illam acceptandam sic obstrictus. Agmen horum casuum dicit miseria illorum creditorum, qui belli calamitatibus afflitti, soluendis debitis impares sunt, hi enim ex dispositione Recess. Imp. Nouissimi a) quoad summam principalem pro re nata in duobus, tribus, quatuor, quinque, vel sex & septem terminis, soluendam, admittuntur, & quoad usuras quartae partis solutione defungi possunt. b) Ansam quidem huic sanctioni praecipue dedit miseria belli illius tristissimi, quod per triginta annos, nostram adfixit Germaniam, nullum tamen est dubium, ob eandem rationem hodie etiam flebile hoc debitorum beneficium locum inuenire posse, modo requisita in lege hac Imperii praecripta, adsint. conf. omnino SEVERIN THEODOR NEVRODT. c)

a) S. 172.

b) Rec. Imp. nouissimo s. 173.

c) in der gegenwärtigen Verfassung des Heil. Römischen Reichs in Staats- und Justits-Sachen Anmerkung 361. & 365.

§. IV.

Vt vero depauperatus eiusmodi debitor particularis solutiois beneficio frui possit, ante omnia opus est, vt doceat suam inopiam & soluendi impossibilitatem, ad quam vero docendam, eius sufficit iuramentum, a) si alia probationis subdia non praesto sint, deinde requiritur, vt accedat moderamen iudicis, in dividenda & determinanda solutio in certis terminis, facultatibus debitoris respondentibus, utramque faciens paginam, denique etiam securus reddi deber creditor de hac solutione in constitutis terminis praestanda, mediante cautione his debitibus sufficiente arbitrio indicis determinanda, conf. MEYVS. b)

a) Nov. 135. cap. I.

b) parte 7. decisi. 45.

§. V

---

§. V.

Particularem quoque solutionem ceditor accipere tenetur ab hereditibus, cum inter hos pro parte haereditaria nomina ipso iure sint devisa, atque sic praestationi particulari obnoxia a) pars enim illa, quam pro rata sua soluit haeres, pro toto, quod debet, habenda est, satisfacit igitur eiusmodi haeres omni suae obligationi si pro rata ex numero cohaeredam determinanda, portionem debitam praefest, per quam omni ulteriori exactiō quoad ipsius personam obex ponitur, & negligētia cohaeredum ipsi non potest damno cedere, supponitur autem hic haereditas per divisionem in partes scissa, cum e contra in alia omnia eundum sit, in haereditate adhuc indiuisa, & ad singulos haeredes spectante, conf. WERNHER. b)

a) l. 6, c. fam. arcisund.

b) in Suppl. nov. ad partem 1. obs. 305. num. 107.

§. VI.

Vtterius particularis solutio recte fieri potest, si pars debiti liquida, pars vero illiquida sit a) quo in casu creditor illam accipere, & de illiquid in liquidum deducendo iudicem implorare debet, vid. BARCLAIUS b) debitor enim talis, summam, quam se debere fatur offerens, totum obtulisse videtur, cum de reliquo nondum adhuc liquidum non constet, sed illud mediante probatione demum ad liquidum sit deducendum, & posterius a priore separandum. Quapropter optime sibi consulit creditor partem a debitore oblatam accipiens, & iudiciale depositionem multis incommodis obnoxiam exitans, debitor autem per solutionem quoad partem solutam, omnibus renuntiat exceptionibus, conf. FREYERVS c) & STRYCKIUS d)

a) in l. 21. ff. de creditis in Tom. III. Thesauri Ottoniani.

b) l. 21. C. de rebus creditis.

c) de solut. cap. 12. num. 15.

d) in consil. Halensis tom. 2. lib. I. consil. 70. num. 9. 10. II.

§. VII.

De reliquo vero ex recepta parte debiti, etiamsi aliquot vicibus facta, non obligatur creditor, ut imposterum etiam partiale recipiat

solu-

X 3

solutionem, vid. MEVIVS **a)** vltro enim recepta particularis solutio liberalitatem & beneficium inuoluit, ad quod continuandum, eo minus aliquis cogi potest, quo certius constar, illud quodquis, nullo iure co- gente facit, non posse ad exemplum trahi, & nemini liberalitatem prae- iudicio suo cedere debere.

a) parte 2. decisi. 208.

§. VIII.

Porro rusticis annuos census, vel annuas praestationes reliquias de- bentibus, conceditur, vt si illae per plures annos non fuerint praestatae, & exinde eluceat, illos ad incitas redigi, aliisque oneribus ferendis im- pares futuros, si ad totam soluendam summam adstringantur, vnam ex antiquioribus, & vnam ex nouioribus praestent, & hac solutione eousque pergant, quousque omne, quod restat debitum fuerit resolutum, quo pacto cauetur, ne omnem simul perdant substantiam, & in perni- ciem Reipublicae viuere cogantur, quod eo magis auertendum est, quo grauius est damnum in publicam rem inde redundans, vid. MEVIVS, **a)**

a) parte 5. decisi. 103.

§. IX.

Denique etiam nullum est dubium, quin iudex ex rationabili cau- sa, debitori cuicunque inopia presso, concorrente simul singulari illius vel causae fauore, hoc modo possit succurrere, vt creditorem adigat, ad particularem acceptandam solutionem **a)** fauor enim publicus semper militat pro subditis quacunque ratione conseruandis **b)** prouti praeiudi- cia apud LEYSERVUM **c)** multis cuincunt argumentis,

a) l. 4. §. 6. ff. de statu liber.

b) l. 4. c. de collat. fund. patrim.

c) in meditat. ad ff. specim. 12. meditat. 4.

Plura, quae hue spectant, in lectione, quam vocant cursoria ad l. 21. ff. de rebus ereditatis in medium proferet.

NOBILISSIMVS ET CLARISSIMVS
DN. AVGVSTVS HENRICVS SCHROETER

IURIVM CANDIDATVS PRAESTANTISSIMVS,

Cuius

Cuius natales, studiorum rationem, & reliqua ad ipsum spectantia, vitae monumenta, propriis illius sequentibus recensemus verbis:

Natus sum Erfordiae Anno MDCCXL. die XXIX. Martii Patre Paulo Christophero Schroeter, Dicasteriorum Electoralium Erfurtensum Aduocato, & Matre Regina Sophia naia Streckerodt. Hos optimos parentes mihi erexit adhuc satis lugere nequeo. Ineunte adolescentia prima literarum fundamenta in schola quam vocant Minoritana posui, deinde ad Gymnasium, quod hic floret, Senatorium admissus, per triennium in elegantiores doctrinas dirigente STIELERO e viuis erexit incubui, posthac autem publice dimisus, Gymnasio rite valedixi meque ad studia academica conseruit atque Musarum sedem Jenensem addi, ubi a Magnifice Pro-Rectori Dom. SCHMIDT Iur. Prof. Publ. Ord. alio ciuim academicorum sum insertus. Ab initio incubui in studium theologicum, ac principia dogmaticae theologiae, ut & Historiam Ecclesiastican ex ore summe Reverendi WALCHII hauis, principia vero linguae hebraicae CL. DR. HIRT modo sacrorum Antistites me docuit. In Philosophicis autem studiis praeceuntibus habui Viros longe celeberrimos, nempe in Iure Naturae & Philosophia moralis DRIESIVM & in Logica & Metaphysica POLZIVM.

Redux in patriam in numerum ciuium academicorum Vuiuersitatis Erfordiensis relatus sum a Rectori Magnifice HYNOLD. SS. Theologiae Doct. & Prof. p. o. reliqua, modo et viuis erexit, & nunc in cursum philosophicum duce BAVMERO in Goischenii elementa philosophica, & BEER in doctrinam Logicas incubui. Cum Philosophia Marinii & Physicam coniunxi & has disciplinas ex ore admis. Rev. P. BERNARDI GRANT, Philos. Prof. & Facult. Philos. Adseff. hauis. Styli cultioris fundamenta tradita accepi a Viro Ill. & Doctiss. HADELICH, Civit. Erf. Confule Seniore, Philos. Prof. p. o. Facult. Philos. & Academ. Elector. Adseff. Societ. Reg. Bor. & Elect. Lipf. Collega. Nunc autem studio Iuris additus institutiones percepi ex ore Viri Ill. Consult. ac Doctiss. CHRIST. FRIED. IMM. SCHORCH iun. I. V. D. & Facult. Iuridice Adseff. & Pandect. Prof. publ. ord. Ius Naturae, uniuersam Iurisprudentiam positivam ad Nettelbladitum, Institutio-nes, Pantheas, Ius Canonicum, Historiam Imperii & Ius publicum Viri Illust. ac Consultiss. TYRIN, p. t. Academiae Rector Magnificus, Facult. Iurid. Adseff. & Prof. publ. ord. Bibliothecae Boineburg. Director, me docuit. Huius Viri celeberrimi omnis generis in me merita me grata mente ad cineres usque veneraturum pro-teor. Fructum uberrimum porro percepi ex Viri Ill. Consult. ac Doctiss. RVD. CHRIST. HENNE, Electoral. Regim. Consil. I. V. D. Facult. Iurid. nec non Elect. Iudic. Prouinc. Ass. Cod. & Iuris feudalis P. P. O. Iureconsulti celeberrimi, doctissimi prelectionibus in Habernickelii Elementa Iuris civilis & Mascouii Ius feu-dale

dale. Audiui denique paelectiones doctissimas ac elegantissimas Viri III. Consultiss.
ac Doctiss Iureconsulti famigeratissimi HIERON FRIED SCHORCH, S. P. Cas.
Com. Electoral. Regim. Consil. Ciuit. Erford. Consul. primar. Facult. Iurid. Adsess.
Sen. nec non Prof. P. O. in Ius Ecclesiasticum & publicum. Peragrato igitur amplissimo Iarisperadentiae campo, causarum forensium experimentis priuatam operam dedit. Postquam autem examen rigorosum Illastris ICtorum Ordinis ante quadriennium subiui, cum consensu huius Inclitiae Facultatis paelectiones academicas aperui,
& basce omni qua fieri potest diligentia bucusque continuauit. Tandem anno MDCCCLXX. perillustre Regimen Electoral Erfurtense editis antea specimenibus in Aduocatorum numerum me perquam gratiose recepit. Summum numen suplex nunc adoro, ut conatibus & laboribus meis propitium benedicere velit.

Cum igitur Noster, omnia, quae ad solidam Theoriae & praxeos condicunt scientiam, hucusque excoluerit, legi Eleitorali obtemperatus, nunc ad summos adspira*re* Iurium honores, & literis ordini nostro exhibitis propositum suum manifestauit, laudabili proinde huic desiderio annuentes, admisimus illum ad Examen, quod a rigore nomen trahit, in quo textus enucleandos optime interpretatus est, & quectionibus propositis, respondendo ira satisfecit, vt nullum nobis haeserit dubium, quin cum laude, ad eos, quos petit honores admitti possit. Quem in finem futuro die XIV. Iulii supra dictam legem lectionis cursoriae loco expoper, & deinde Dissertationem suam Inauguralem

DE
VI ET POTESTATE CLAVSULAE CODICILLARIS TESTAMENTIS QVAE EX POST INFIRMANTVR ADIECTAE

publico eruditorum examini me praeside subiiciet. Quibus actibus sollemnibus rite cohonestandis, vt interesse velint, Magnificus Academiac Rektor, singularum Facultatum spectabiles Decani, venerandi Seniores, vnam reliq*ue* Proceribus, & Ciuium Academicorum corona, decenter & humaniter inuitantur. Publ. sub Sigillo Ordinis ICtorum die XI. Iulii MDCCLXIII.

(L.S.)

Erfurt, Diss., 1770-73

ULB Halle
004 176 472

3

f

5b.

WDT 8

31

1773, 2

DECANVS

ORDINIS ICTORVM IN PERANTIQA ELE-
CTORALI MODO INSTAVRATA EMMERI-
CIANA ACADEMIA ERFVRTENSI

D. RVD. CHRISTOPH.
HENNE

EMINENTISSIMI AC CELSIS-
GVNTINI CONSILARIVS RE-
ET IVDICII PROVINCIALIS
CIS ET IVRIS FEVDALIS

SOLEMNIA I.

NOBILISSIMI ET CLARI-
DN. AVGVSTI HEI-
DICASTERIORVM ELECTORALI

DIE XIV. IVL

IN AVDITORIO IVRIDICI
PERA

SIMVLQVE NONNVLLA, DI-
REM SOLVTIONEM ACCE-
CASIBVS

PRAE

ERFORDIAE, LITERIS H
ACADEM.

